Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Nr. 112 | Kraków, poniedziałek 17 maja 1926 | Rocznik XXXV

Cena numeru 20 gr.

Redakcja i Administracja: Kraków ul. Dunajewskiego 5
Telefon Redakcji 396
Telefon Administracji 310
Adres dla telegramów: NAPRZÓD KRAKÓW

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ

Miesięcznie zł. 4·50
Tygodniowo w Krakowie 1 złoty
Zagranicą miesięcznie 8 złotych
Wychodzi codziennie rano z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych
Konto PKO Kraków 400,670

Robotnicy! Towarzysze i Towarzyszki!

Potężny odruch społeczeństwa obalił w ciągu trzech dni znienawidzony, wrogi Ludowi pracującemu i groźny dla całej demokracji rząd chjeno-piastowy Witosa.

Dwa czynniki wystąpiły równocześnie: Wojsko i Lud, żądając ustąpienia Witosa.

Wojsko oddane twórcy armji i Naczeln. Wodzowi **Józefowi Piłsudskiemu** musiało wystąpić orężnie wobec uporu Witosa i Wojciechowskiego i przełamało opór oddziałów trzymanych w nieświadomości przez różnych Zagórskich, Rozwadowskich, Szeptyckich i Malczewskich, oszukujących prezydenta Rzeczypospolitej co do prawdziwych uczuć i nastrojów armji. Zwycięzcą w tej nieuniknionej walce został Twórca i Wódz armji Józef Piłsudski.

Lud pracujący potężnemi manifestacjami, strajkiem kolejowym i generalnym wyraził swą wolę, gotując się równocześnie do najbardziej stanowczego wystąpienia. Na wezwanie PPS wystąpiły w całem Państwie masy robotnicze i zadokumentowały swą siłę i gotowość bojową.

CEL AKCJI ZOSTAŁ OSIĄGNIĘTY:

Prezydent Wojciechowski oraz rząd Witosa zostali zmieceni potężnym odruchem oburzenia zdrowej części społeczeństwa i obarczeni krwią przelaną z ich winy schodzą w ciemność, z której niema powrotu. Obecnie nastąpi tworzenie rządu odpowiadającego potrzebom Państwa i mas pracujących. **Rada naczelna PPS,** zbierająca się w niedzielę 16 maja w Warszawie, zadecyduje o ustosunkowaniu się klasy robotniczej do nowej sytuacji oraz wytknie drogi dla dalszej walki i pracy o uzdrowienie stosunków gospodarczych w Państwie i usunięcie bezrobocia i głodu.

Towarzysze! Z uczuciem wielkiej ulgi witamy sromotny i ostateczny upadek Witosa, z radością stwierdzamy, że armja w ogromnej swej większości jest zdrowa, że nie jest narzędziem sfer obszarniczo-kapitalistycznych, z dumą wznosimy zwycięski czerwony sztandar PPS, skupiający całą klasę pracującą świadomą swych zadań, celów oraz swej siły.

Towarzysze! Walkę dziś przerywamy! Centralny Komitet Wykonawczy Polskiej Partji Socjalistycznej wobec osiągnięcia celu akcji zarządził powrót do pracy. Lecz walka nieukończona. Czarne siły reakcji, monarchiści i faszyści nie ustaną w swych knowaniach i klasa robotnicza musi jeszcze silniej się skupić i być gotową do męskiego i ofiarnego odparcia zakusów reakcji oraz do dalszej walki o socjalistyczne postulaty.

Wszyscy do szeregów organizacyj zawodowych!

Wszyscy pod sztandary PPS!

Niech żyje Józef Piłsudski!

Niech żyje rząd robotniczo-włościański!

Niech żyje PPS!

Kraków, 15 maja 1926.

Krakowska Rada Robotnicza PPS.
Rada Związków zawodowych.

Zakończenie strajku generalnego

TOWARZYSZE!

Wobec osiągnięcia w zupełności celu naszej walki, t. j. ustąpienie znienawidzonego, reakcyjnego rządu chjeno-Piasta pod przewodnictwem Witosa, oraz rezygnacji solidaryzującego się z prawicą dotychczasowego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, p. St. Wojciechowskiego,

KRAKOWSKA RADA ROBOTNICZA PPS
postanowiła z dniem dzisiejszym

STRAJK GENERALNY UZNAĆ ZA SKOŃCZONY I WEZWAĆ WSZYSTKICH TOWARZYSZÓW DO PODJĘCIA PRACY.

Równocześnie Rada Robotnicza wyraża wszystkim Towarzyszom uznanie i podziękowanie za tak solidarną i wytrwałą walkę ostatnich dni.

Klasa robotnicza świadoma swych praw i siły, oświadcza, iż nie dopuści, aby w przyszłości z którejkolwiekbądź strony uczyniono zamach na jej prawa, których ponownie w każdym czasie gotowa jest solidarnie bronić.

Kraków, 15 maja 1926, godz. 5 popołudniu.

Krakowska Rada Robotnicza PPS.

Pr. II 33/26/2. **W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny — jako prasowy w Krakowie, orzekł na wniosek Prokuratury po myśli § 486, 487, 492 i 493 pk., że treść zamieszczonych w Nr. 108 perjodycznego czasopisma drukowego „Naprzód“ z daty Kraków, dnia 13 maja 1926 r. artykułów 1) z napisem: „Powrót Chjeno-Piasta“ z ustępem od słów: „miejsce, z którego“ do słów: „władzy wynikające“, 2) z napisem: „Posterunkowy, stojący przed Sejmem, oszalał“ itd. z ustępami a) od słów: „W dziejach naszego“ do słów: „co się dzieje“, b) od słów: „zaledwie jednak“ do słów: „atakowi furji“, c) „nieszczęśliwą ofiarę“ do słów: „o gabinecie“; 3) z napisem: „Rząd Chjeno-Piasta objął urzędowanie“ z ustępem od słów: „starożytni mówili“ do słów: „odbiera rozum“ zawiera przedmiotową istotę występku z § 300 uk. oraz artykułu V ustawy z 17 grudnia 1862, Nr. 8 ex 1863 Dzpp. i z § 491, 492 uk. — II Zarządzona konfiskata powyższego czasopisma zostaje zatwierdzona, a cały zabrany nakład tegoż ma być zniszczonym. — III. Zakazuje się dalszego rozszerzania inkryminowanych ustępów powyższych artykułów, a zakaz ten ma być w formie przepisanej w najbliższym numerze inkryminowanego czasopisma ogłoszony. — Albowiem w artykule ad 1) autor drukiem przez wyszydzanie i nieprawdziwe przedstawienie rzeczy innych** DO NIENAWIŚCI I DO POGARDY PRZECIW NACZELNEJ WŁADZY RZĄDOWEJ **ze względu na jej urzędowanie uwieść usiłuje — co stanowi występek z § 300 uk. — w artykule 2)** AUTOR WYSTAWIA TENŻE RZĄD NA PUBLICZNE POŚMIEWISKO, **co stanowi występek z art. V ust. z 17/12 1862 l. 8 Dzpp. ex 1863 i z § 491, 492 uk. — w artykule ad 3) autor drukiem** PRZEZ WYSZYDZANIE ZARZĄDZENIA WŁADZ W POWADZE PONIŻYĆ ORAZ INNYCH DO POGARDY PRZECIW NACZELNEJ WŁADZY RZĄDOWEJ ZE WZGLĘDU NA JEJ URZĘDOWANIE USIŁUJE POBUDZIĆ, **co stanowi występek z § 300 uk. Równocześnie poleca się Redakcji czasopisma „Naprzód“, aby tę uchwałę w najbliższym numerze czasopisma na pierwszej stronicy pod rygorem § 20 ust. prasowej bezpłatnie zamieściła. Sąd okręgowy karny jako prasowy — Senat II. — Kraków, dnia 14 maja 1926. Pelz.**

Stanowisko Francji wobec zajść w Polsce

Paryż, 15 maja. (PAT) Dzienniki omawiają obszernie zdarzenia w Polsce i życzą gorąco, aby przyszło do pojednania narodu. „Petit Journal“ pisze, że wobec niepokojących zatargów granice Polski na wschodzie wymagają obrony. **Francja nie staje ani po stronie Polaków prawicy, ani po stronie Polaków lewicy, staje po stronie Polski, i** żywi gorące pragnienie, aby zapanował ład i spokój.

Po co Haller jedzie do Katowic?

Biała, 16 maja (tel. wł. „Naprz.“). **Generał Stanisław Haller,** były szef sztabu generalnego, dziś w piątek w południe przejeżdżał tędy w ubraniu cywilnem w towarzystwie kilku oficerów **w kierunku Katowic.** Auto zatrzymało się przez pewien czas na rynku.

ROZPOWSZECHNIAJCIE „NAPRZÓD“!

Prezydent Wojciechowski i ministrowie zostali ujęci

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu").

Piłsudski panem sytuacji
Wojska rządowe cofają się w popłochu
Marszałek Rataj pośredniczy

Warszawa, 15 maja.

Godzina 10 rano.

Po zdobyciu Belwederu nastąpiły jeszcze słabsze walki w okolicach Sielc (przedmieście Warszawy za Belwederem). **Wojska rządowe cofały się w popłochu, zdezorganizowane i zupełnie rozbite.** Silniejsze strzały słychać było za Ochotą. — Poznańskie pułki, też rozbite i zdezorganizowane, ostrzeliwały Ochotę, ale wobec liczebnej przewagi i naporu wojsk Piłsudskiego **cofnęły się i zaprzestały strzelania.**

Noc upłynęła zupełnie spokojnie. Gdzieniegdzie tylko poza miastem wymieniano strzały. W mieście nawet faszyści zaprzestali strzelania. Tylko w niektórych dzielnicach robotniczych, na ulicy Senatorskiej, Lesznie, Chłodnej strzelali faszyści z okien i dachów.

Sytuacja Piłsudskiego przedstawia się bardzo dobrze, bowiem **nadciągają coraz nowe pułki i meldunki ze wszystkich stron kraju o podporządkowaniu się Piłsudskiemu.** Sytuacja Piłsudskiego jest świetna zarówno pod względem militarnym jak i moralnym, gdyż **ogromna większość ludności kraju entuzjastycznie wypowiada się za marszałkiem Piłsudskim.** Świadczy o tem między innemi **ogromny napływ ochotników do szeregów Piłsudskiego.**

Owe głośno zapowiadane **pułki poznańskie nie przybywają do Warszawy,** a to z tego powodu, że **kolejarze uniemożliwili ich transporty,** częściowo zaś one same iść nie chcą.

—ooo—

Wojciechowski i rząd zostali złapani w Augustynku

Wojciechowski uciekł wraz z rządem przed atakami wojsk Piłsudskiego na Belweder, na półtorej godziny przed zdobyciem Belwederu, do **Augustynka za Wilanowem.** Początkowo rząd zamierzał uciekać dalej, jednak wobec beznadziejnej dla niego sytuacji osiadł w Augustynku.

Przez wojska Piłsudskiego został złapany cały rząd z wyjątkiem ministra Osieckiego (piastowiec), który uciekł do Poznania. Minister **Chądzyński** (NPR), **został jeszcze wcześniej znaleziony koło Belwederu w czasie ataku na Belweder i aresztowany przez wojska marszałka.**

Rząd, widząc, że pułki jego są rozbite i że pomoc nie nadciąga, wysłał późnym wieczorem **dwóch parlamentarzy do Piłsudskiego z prośbą o odbycie pertraktacyi.** Piłsudski się zgodził i wyjechał z dwoma oficerami ze sztabu generalnego w kierunku Belwederu.

Na krańcu miasta toczą się pertraktacje.

Pośredniczy w nich marszałek Sejmu **Rataj.** — Pertraktacje są w toku i potrwają do godz. 9—10 rano. Należy oczekiwać

całkowitej kapitulacji rządu.

Jak wygląda Warszawa

W samej Warszawie panuje **zupełny spokój,** otwarte są sklepy i kawiarnie. Poniosły szkody domy, **położone przy ulicach, gdzie toczyły się walki.** W domach tych powybijane są szyby, mury podrapane od pocisków. Pozrywane są druty tramwajowe i telegraficzne. Na ulicach **okopy i barykady.** Obraz ten dotyczy Alej Ujazdowskich, ulicy Marszałkowskiej, ulicy Mokotowskiej i placu Zbawiciela. **Kościół** Zbawiciela ma wieżę trochę uszkodzoną. **Poważnie** uszkodzone są gmachy ministerstwa spraw wojskowych i szkoły wojennej przy ulicy Koszykowej. W Alejach Jerozolimskich od pocisków wypadły wszystkie szyby. Nieprawdą, jest, jakoby Belweder stanął w ogniu w czasie zdobywania go, lub został zniszczony. **Belweder jest nienaruszony,** a tylko bardzo zanieczyszczony przez jego obrońców.

Sytuacja strajkowa

W Warszawie strajk generalny dziś w sobotę od rana został **zakończony, natomiast trwa wszędzie poza Warszawą. Strajk na kolejach** nie został odwołany **i trwa w całym kraju** włącznie z Warszawą.

Powody samobójstwa gen. Sosnkowskiego

Wiadomość o zamachu na gen. Sosnkowskiego w Poznaniu nie potwierdza się. Gen. Sosnkowski, dowódca OK poznańskiego, znajdował się właśnie w drodze z Warszawy do Poznania, gdy **zastępca jego samowolnie rozporządził się wojskami korpusu,** śląc je na pomoc Witosowi. To skłoniło gen. Sosnkowskiego do zamachu samobójczego.

—ooo—

Prez. Wojciechowski ustąpi

Pan Stanisław Wojciechowski na stanowisku prezydenta Rzeczypospolitej stał się niemożliwy. Ustąpienie jego jest konieczne i nieuniknione.

Spokój w kraju

Wszędzie w kraju panuje spokój. Wszelkie wiadomości o walkach lub rozruchach w Częstochowie, jakie rozszerzano w Krakowie, **są nieprawdziwe.** Ani w Częstochowie ani pod Częstochową **żadnych walk nie było, wojska tam stoją wiernie za Piłsudskim.**

Stan wyjątkowy w Małopolsce Wschodniej

Lwów, 15. V. PAT. Z dniem wczorajszym wprowadzono stan wyjątkowy **we Lwowie i na terenie województwa lwowskiego.** Godziny policyjne ogranicza się.

Spokój w Wileńszczyźnie

Wilno, 15 maja (PAT). W całem województwie wileńskiem panuje **zupełny spokój.** Wszystkie urzędy funkcjonują normalnie. Środki łączności zostały obsadzone przez oddziały wojskowe.

Wilno, 15 maja (PAT). Na mocy polecenia wojewody wileńskiego wydano w porozumieniu z inspektoratem armji Nr. 1. gen. Rydzem - Śmigłym dnia 14 bm. zakaz urządzania na terenie miasta Wilna wszelkiego rodzaju manifestacji, zjazdów, pochodów, wieców, zgromadzeń i zebrań publicznych. Komisarz rządu miasta Wilna wezwał ludność miasta do zachowania zupełnego spokoju, uprzedzając, że wszelka próba zakłócenia tegoż będzie bezwzględnie tłumiona przez władze cywilne jak i wojskowe.

Wilno, 15 maja (PAT). Wczoraj w godzinach popołudniowych i wieczornych przeciągały przez ulice miasta gromady młodzieży, wznosząc okrzyki na cześć marszałka Piłsudskiego.

BAJKI O NAPADZIE LITEWSKIM

Wilno, 15 maja (PAT). Na granicy litewskiej i sowieckiej według ostatnich meldunków panuje **zupełny spokój.** Środki komunikacyjne oraz gmachy użyteczności publicznej obsadzone zostały od działami wojskowemi.

P. Wojciechowski zrzekł się prezydentury

Marszałek Rataj rokuje o utworzenie rządu

Manifest Piłsudskiego

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu")

Warszawa, 15 maja.

Po zajęciu Belwederu walki ustały. Wojska rządowe strzelały trochę bezładnie na peryferjach miasta. Wkońcu **opór został zlikwidowany i nastał zupełny spokój.**

Prezydent Wojciechowski dziś rano przybył do Warszawy **i złożył władzę na ręce marszałka Piłsudskiego jako** — jak w orędziu pisze — **najgodniejszego obywatela do rządzenia Polską.**

Marszałek Rataj porozumiewa się z Piłsudskim **o utworzenie rządu** z ludzi uczciwych i godnych władzy.

Piłsudski wydał **manifest** do narodu, w którym wzywa do spokoju i zachowania godności, **aby porządek w państwie nie został zakłócony.**

Formalna rezygnacja p. Wojciechowskiego i dymisja Witosa

Urzędowe zawiadomienia

I Telegram sztabu generalnego

Godzina 3'15. Otrzymaliśmy z Warszawy następujący telegram:

Komunikat sztabu generalnego z dnia 15 maja do wszystkich władz cywilnych i państwowych oraz do wszystkich redakcyj pism, do wszystkich stacyj, z któremi Kraków ma łączność i dalej: **Prezydent Rzeczypospolitej zrzekł się władzy na rzecz marszałka Piłsudskiego i uznał go za jedynie godnego i powołanego do rządzenia Polską. Rząd Witosa został rozwiązany. Marszałek Piłsudski wraz z marszałkiem Ratajem pracuje nad utworzeniem nowego rządu, złożonego z ludzi uczciwych i godnych władzy. Oddziały po uporządkowaniu zostaną odesłane transportami do swych garnizonów. — Marszałek Piłsudski nakazuje zachować spokój i godność wzajemną wojska.**

Szef sztabu generalnego
Burhard-Bukacki,
generał brygady.

Na polecenie dyrekcji odpis komunikatu doręczyć starostwu, miejscowym władzom państwowym i autonomicznym, komendzie miejscowej, zwierzchności gminnej i redakcjom

Okręgowa dyrekcja poczt w Krakowie.

II Telegram wiceministra Olpińskiego

Do wszystkich Wojewodów!

Prezydent Rzeczypospolitej Stanisław Wojciechowski zrzekł się urzędowania prezydenta Rzeczypospolitej w ręce konstytucyjnego zastępcy marszałka Macieja Rataja, który objął urzędowanie 15 maja o godzinie 1-szej rano.

Prezydent Rady ministrów Wincenty Witos złożył jeszcze do rąk Prezydenta Wojciechowskiego dymisję rządu.

Powyższe polecam zakomunikować władzom równorzędnym i podległym na terytorjum województwa.

Za ministra spraw wewnętrznych: **Olpiński.**

przewlekłą wojną domową, należy prowadzić dalej walki, czy jej zaniechać.

Rada Ministrów jednomyślnie uznając, że przedłużenie walki w tych warunkach doprowadza do wojny między poszczególnemi dzielnicami Rzeczypospolitej, że koniecznem jest użycie całości wojska dla obrony granic Państwa, wojną taką zagrożonych, że wreszcie niezbędnem jest usunięcie rozdziału dzielącego naród oraz wojska na dwa wrogie obozy postanowiła, że wobec tego **przerwanie dalszej walki jest nakazem chwili.** W przekonaniu, że nowemu rządowi uda się łatwiej przeprowadzić to zadanie, rada ministrów **uchwaliła przeprowadzić swoją dymisję.**

Pan Prezydent Rzeczypospolitej jednocześnie zakomunikował **swoją decyzję złożenia urzędu prezydenta.** Następują podpisy ministrów. Za zgodność Wincenty Witos.

W końcu Pan Prezydent oświadczył: **Zdecydowałem się dymisję rządu przyjąć.**

W najbliższych godzinach zostanie zamianowany nowy rząd.

Depesza do DOK Kraków o objęciu władzy przez marszałka Piłsudskiego

Kraków, 15 maja.

Komenda korpusu krakowskiego otrzymała dziś rano urzędową wiadomość ze sztabu generalnego marszałka Piłsudskiego, że władzę nad wojskiem z dniem dzisiejszym objął marszałek Piłsudski.

Jak się odbyła rezygnacja?

Prezydent wysłał parlamentarzy do marszałka Rataja

Warszawa, 15 maja. (PAT)

Marszałek Rataj o godz. 6'15 rano przedstawicielom prasy oznajmił: W piątek dnia 14 maja o godzinie 10 wiecz. zgłosił się ode mnie ks. prałat Tokarzewski i major Mazanek, którzy wręczyli mi pisma pana Prezydenta Rzeczypospolitej Wojciechowskiego brzmiące jak następuje:

Do Pana Marszałka Sejmu Macieja Rataja..

Proszę Pana marszałka o przybycie niezwłoczne do miejsca mojego pobytu w Wilanowie dla przyjęcia mojego oświadczenia, które pragnę złożyć w obecności rządu dla zaprzestania dalszego przelewu krwi. Proszę spowodować natychmiastowe zawieszenie broni.

Podpisał Wojciechowski, kontrasygnował Witos.

Ze względu na ostatnie zdanie tego pisma proponujące zawieszenie broni zwróciłem się do Pana Marszałka Piłsudskiego. **Marszałek przyrzekł wydać ze swej strony natychmiast potrzebne zarządzenia zmierzające do wstrzymania akcji bojowej.**

Zgodnie z życzeniem Pana Prezydenta udałem się o godz. 12-ej do Wilanowa, miejsca pobytu Prezydenta Rzeczypospolitej i rządu. Tam otrzymałem następujące pisma.

Akt rezygnacji prezydenta

Do Pana Marszałka Sejmu Macieja Rataja.

Wobec wytworzonej sytuacji uniemożliwiającej mi sprawowanie urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej w zgodzie ze złożoną przysięgą zrzekam się tego urzędu i zgodnie z art. 40 Konstytucji przekazuję Panu Marszałkowi Sejmu uprawnienie Prezydenta Rzeczypospolitej. Jednocześnie załączam prośbę o dymisję dotychczasowego rządu.

Wilanów. (—) **Wojciechowski.**

P. Winc. Witos także się zdecydował

Do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Niniejszem zgłaszam dymisję całego gabinetu.

Wilanów, 14 maja 1926. (—) **Witos.**

Ostatnie posiedzenie chjeno-piastowej Rady ministrów

Protokół z posiedzenia Rady Ministrów, odbytego w Wilanowie dnia 14 maja 1926 r. w obecności pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Początek o godzinie 5'30.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej zażądał od Rady Ministrów odpowiedzi na pytanie, czy w związku z sytuacją wytworzoną zajęciem stolicy przez wojska Piłsudskiego, a grożącą w dalszym ciągu (ciąg dalszy w kolumnie powyżej)

Nowy prezes Banku Polskiego

Warszawa, 15 maja. (Tel. wł. „Naprz"). Prezesem Banku Polskiego mianowany został poseł Tomasz Wilkoński. Z tego wynika, że dotychczasowy prezes Karpiński został usunięty.

P. Wilkoński był do niedawna prezesem Rady nadzorczej Banku rolnego, z którego to stanowiska został przez p. Zdziechowskiego usunięty. Teraz po usunięciu p. Zdziechowskiego padają i jego pupile endeccy.

Bezczelny komunikat policji lwowskiej

W chwili, gdy wojska Piłsudskiego zajęły Belweder, a prezydent Wojciechowski decydował się na ustąpienie, policja lwowska urządziła „konferencję prasową", z której za pośrednictwem PAT'a ogłosiła komunikat rozesłany do dzienników.

W komunikacie tym w bezczelny sposób pisze się o buncie wojskowym Józefa Piłsudskiego, piszą cisami ludzie, którzy dziś będą leżeli jak psy u jego stóp. Policja lwowska donosi dalej oczywiście kłamstwo o „awanturach szaulisów na granicy polsko-litewskiej" i o ruchawkach ukraińskich, chełpiąc się zlikwidowaniem jakiejś bojówki ukraińskiej.

Akurat teraz Ukraińcy przygotowali ruchawkę i akurat policja lwowska zdołała ją uniemożliwić. Nie jest to — czysty przypadek? Mamy nadzieję, że nowe władze zajmą się tymi policjantami, którzy w tym groźnym czasie nie mają nic lepszego do czynienia, jak chlubić się nieistniejącemi zasługami i tworzyć terminy policyjne na określenie historycznego czynu marszałka Piłsudskiego.

Endecki „bohater"

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu")

Warszawa, 15 maja.

Poseł endecki Dymowski został za strzelanie z okien swej kamienicy do wojsk marszałka Piłsudskiego aresztowany.

Obława na faszystów

Kraków, 15 maja.

Tej nocy została policja państwowa zaalarmowana wiadomością, że oddziały faszystów gromadzą się na Błoniach krakowskich, planując zamach na Dom robotniczy.

Wiadomość tę otrzymała również krakowska Rada robotnicza PPS. O godzinie 2 w nocy wyruszył w kierunku Błoń **patrol robotniczej straży porządkowej** w celach wywiadowczych.

Jednocześnie policja państwowa zarządziła obławę na faszystów. W obławie wzięła udział **policja konna i policjanci cykliści.** Otoczono i skrupulatnie przetrząśnięto całe Błonia, jednak faszystów już nie znaleziono. Albo ulotnili się na czas, albo też alarm był fałszywy. Lepsza jest jednak ostrożność w takich wypadkach, i dlatego pochwalić należy stanowisko władz bezpieczeństwa, które rozumieją, że jeśli one pozwolą na jakąkolwiek działalność faszystów — to wkroczenie robotników w tę sprawę stanie się nieuniknione.

Marszałek Rataj objął funkcje prezydenta Rzeczypospolitej

Warszawa, 15 maja (PAT). Prezydjum Rady ministrów komunikuje następujący akt: — Wobec zrzeczenia się przez prezydenta Rzeczypospolitej Wojciechowskiego stanowiska prezydenta Rzeczypospolitej obejmuję na zasadzie art. 40 konstytucji zastępczo funkcję prezydenta Rzeczypospolitej. — Warszawa, 15 maja 1926.

Marszałek Rataj.

Poseł Bartel tworzy gabinet

Warszawa, 15 maja (PAT). Po odjeździe marszałka Piłsudskiego z Sejmu, marszałek Rataj konferował z posłem Bartlem (klub pracy), wicemarszałkiem Sejmu tow. Moraczewskim, posłami Romockim i Bittnerem (ChD), Załuską i Plucińskim (Zw. lud.-narod.) oraz posłem Polakiewiczem (Str. chł.). Marszałek Rataj miał powierzyć misję utworzenia gabinetu posłowi Bartlowi, który misję tę przyjął. Marszałek Rataj ma zaprosić przedstawicieli prasy celem złożenia oświadczenia.

Witos internowany

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu")

Warszawa, 15 maja.

PRZEZORNI EXMINISTROWIE

Witos znajduje się w Wilanowie i jest internowany. Do Witosa ma jechać poseł Jan Dębski, prezes klubu Piasta. W Warszawie na Witosa panuje niesłychane oburzenie. Nazwisko Witosa dla ogółu mieszkańców Warszawy jest symbolem walki. Pokazanie się Witosa w Warszawie spowodować może jak najgorsze następstwa.

Z innych ministrów, kierownicy ministerstw: robót publicznych Rybczyński, reform rolnych Radwan i spraw zagranicznych Morawski wymknęli się zawczasu z Belwederu i są w swoich mieszkaniach. Ministrowie Osiecki i Piechocki uciekli do Poznania. Ministrowie generał Malczewski i Kiernik oraz Stanisław Grabski znajdują się w świcie p. Wojciechowskiego.

P. WOJCIECHOWSKI W SPALE

Były prezydent Rzeczypospolitej, p. Wojciechowski, otrzymał przepustkę do Spały. Przepustka ta opiewa na nazwisko Stanisława Wojciechowskiego, zamieszkałego w Spale.

W Wilanowie oprócz ministrów chjeno-Piasta internowani są: były szef lotnictwa gen. Zagórski oraz gen. Rozwadowski.

ARESZTOWANI POSŁOWIE

Poseł Dymowski, chadek, znany zamachowiec z „Rozwoju", został zaaresztowany za strzelanie z okien. Inny poseł, Karol Wierczak, endek, został również aresztowany za agitację przeciwpaństwową.

Zakończenie strajku w Warszawie

W Warszawie panuje spokój. Strajk generalny został odwołany. Wszyscy robotnicy powrócili do pracy. Tramwaje częściowo kursują po tych linjach, na których tor jest dobry i nie uległ zniszczeniu. — Pociągi prawdopodobnie wrócą do normalnego ruchu jutro lub pojutrze. Niektóre tory są uszkodzone i tam przywrócenie ruchu musi potrwać czas dłuższy.

Gabinet Bartla z Piłsudskim jako ministrem wojny

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu")

Warszawa, 15 maja

Dzisiaj o godzinie 8 rano przybył do marszałka Sejmu Rataja marszałek Józef Piłsudski. Piłsudski i Rataj odbyli półtoragodzinną konferencję w sprawie tworzenia rządu. Na konferencji tej zgodnie z artykułem 40 konstytucji ustalono, że marszałek Rataj będzie sprawował funkcje prezydenta Rzeczypospolitej i powoła rząd. Na stanowisko premjera postanowiono powołać posła dra Kazimierza Bartla z klubu pracy. Gabinet premjera Bartla ma być GABINETEM PACYFIKACJI WEWNĘTRZN. ma się składać z fachowców i rządzić aż do chwili zebrania się Zgromadzenia Narodowego, złożonego z dotychczasowych posłów i senatorów.

SKŁAD NOWEGO RZĄDU

O godzinie 2'20 popołudniu skład tworzonego gabinetu przedstawiał się następująco:

premjer i min. kolei poseł Kazimierz Bartel;
minister spraw zagr.: Aleksander Skrzyński;
minister spr. wojskowych: Józef Piłsudski

Te nazwiska są według dotychczasowych informacyj ostatecznie ustalone. Obiegają dalej następujące nazwiska: sprawiedliwość profesor Makowski, sprawy wewnętrzne Raczkiewicz, oświata Mikułowski — Pomorski, skarb Czechowski (dyrektor departamentu w ministerstwie skarbu). Według innych informacyj, wysunięte są następujące kandydatury: skarb Gliwic Hipolit (dyrektor departamentu w ministerstwie przemysłu i handlu), oświata Radwan albo poseł Jan Dębski (z Piasta), sprawy wewnętrzne Bniński (wojewoda poznański) lub Raczkiewicz, praca Jurkiewicz; rolnictwo Raczyński, roboty publiczne poseł Romocki (chadecja).

Należy wyraźnie zaznaczyć, że poza Bartlem, Skrzyńskim i Piłsudskim inne kandydatury nie są jeszcze ustalone.

PPS KATEGORYCZNIE ODMÓWIŁA UDZIAŁU SWEGO W KOMBINACJACH RZĄDOWYCH.

W dniu dzisiejszym ma być rząd gotowy, jak również ma być ustalony termin zwołania Zgromadzenia Narodowego.

Godzina 3'35. Konferencje Bartla z kandydatami trwają.

Uchwały CKW PPS.

Żądanie rozwiązania Sejmu i Senatu

Centralny Komitet Wykonawczy PPS pod przewodnictwem tow. posła Daszyńskiego obradował dzisiaj i uchwalił co następuje: PPS wysuwa następujące żądania:

1) Natychmiastowego rozwiązania Sejmu i Senatu,

2) prezydentem Rzeczypospolitej powinien bezwzględnie zostać marszałek Józef Piłsudski,

3) powinien być utworzony rząd robotniczo-włościański bez udziału partyj, popierających krwawy i sprzedajny rząd Witosa,

4) musi nastąpić zasadnicza zmiana polityki byłych rządów wobec mniejszości narodowych,

5) złodzieje grosza publicznego, piastujący urzędy państwowe, a zwłaszcza byli ministrowie Kucharski, Witos, Kiernik, Osiecki, Zdziechowski, Korfanty, Moszczeński mają być doraźnie ukarani.

CKW PPS, oddając hołd ofiarom klasy robotniczej i wojska, bohatersko walczących przeciw rządowi hańby narodowej i wyrażając serdeczne uznanie dla postawy całej klasy robotniczej Polski w dniach walki — wzywa robotników do organizowania swoich sił, do baczności na każde wezwanie partji, dopóki walka z reakcją nie zostanie zwycięsko zakończona.

—ooo—

Wyzwolenie nie popiera rządu

„Wyzwolenie" wobec propozycyi premjera Bartla oświadcza:

„Wyzwolenie stwierdza, że krwawy wysiłek armji i obywateli pod wodzą marszałka Piłsudskiego nie może być zmarnowany. Nie mogą być zawiedzione nadzieje ludu pracującego tym czynem. Klub Wyzwolenia domaga się 1) natychmiastowego rozwiązania Sejmu i Senatu i nowych wyborów jako wstępny warunek do rozważania możliwości udziału stronnictwa w rządzie; 2) Wyzwolenie uważa za konieczne utworzenie rządu o charakterze wyraźnie lewicowym i społecznie radykalnym, którzyby przystąpił niezwłocznie do naprawy administracji, uzdrowienia stosunków gospodarczych a przedewszystkiem do wykonania reformy rolnej. Wobec tego stronnictwo PSL Wyzwolenie oświadcza, że odmówi swego poparcia i udziału jakiemukolwiek rządowi o charakterze innym niż wyżej wymieniony i akcję swą na zewnątrz poprowadzi w myśl wyżej wyrażonych zasad."

Rada Naczelna PPS

zbiera się w niedzielę 16 maja w Warszawie. Tow. członkowie wezwani są do przybycia.

Sytuacja wojskowa pod Warszawą

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu")

Warszawa, 15 maja.

Wczoraj wieczorem przybyło kilka pułków poznańskich. Pułki te zatrzymały się na linji Ożarów—Utrata (koło Pruszkowa). Wszelka komunikacja między Warszawą a Pruszkowem jest przerwana. **Walk niema.**

Sytuacja wojskowa dokoła Warszawy jest zupełnie opanowana. Oddziały są uporządkowane. Dla niektórych przygotowane są pociągi celem odesłania ich do właściwego garnizonu. Oddziały dywizji poznańskiej w okolicach Utraty są opanowane.

Generał Konarzewski, wiceminister spraw wojskowych, objął na nowo urzędowanie, jako wiceminister spraw wojskowych i szef administracji wojskowej.

Państwa zagraniczne uznają nowy stan rzeczy

Dzisiejszy „Robotnik" donosi: Z poselstwa jednego z wielkich mocarstw w Warszawie dowiadujemy się, **że państwa zagraniczne uznały fakt dokonany przewrotu w Polsce i utrzymują stosunki z komisarzem ministerstwa spraw zagranicznych Romanem Knollem**, narazie nieoficjalnie. Z chwilą utworzenia rządu stosunki te staną się oficjalne i władza marszałka Piłsudskiego będzie formalnie uznana przez wszystkie państwa zagraniczne.

Delegacja krakowskiej Rady Robotniczej PPS u wojewody Kowalikowskiego

Kraków, 15 maja.

Dziś o godz. 2 popołudniu udała się delegacja wyłoniona z Rady robotniczej PPS a złożona z towarzyszów posła Żuławskiego, dra Kunickiego, Z. Grossa, W. Korolewicza, Mastka, Kruczkowskiego, Spyta i Borowicza u wojewody Kowalikowskiego. Delegację prowadził tow. pos. Żuławski, który wojewodzie Kowalikowskiemu przedłożył żądanie podania do publicznej wiadomości w formie natychmiastowego oplakatowania na ulicach miasta złożenia władzy przez prezydenta Wojciechowskiego i ustąpienia gabinetu Witosa. Wojewoda Kowalikowski zaznaczył, że otrzymał właśnie taką urzędową depeszę od wiceministra spraw wewnętrznych Olpińskiego i oświadczył, że wiadomość o ustąpieniu prezydenta Wojciechowskiego i rządu Witosa rozplakatuje jeszcze dziś na ulicach Krakowa. Wojewoda Kowalikowski zaznaczył przytem, że depeszę tę zakomunikował już wszystkim starostwom i podległym sobie władzom.

—ooo—

Potężne demonstracyjne zgromadzenie strajkującej klasy robotniczej

Kraków, 15 maja.

Strajk generalny pchnął odruchowo masy robotnicze na ul. Dunajewskiego przed Dom robotniczy. Kilkudziesięciotysięczne rzesze zorganizowanych robotników Krakowa pod sztandarem PPS zaległy całą ulicę, wznosząc

ENTUZJASTYCZNE OKRZYKI NA CZEŚĆ PPS

i marsz. Piłsudskiego. O godz. 10 rano ruszył olbrzymi, kilkunastotysięczny pochód demonstracyjny ul. Podwale, Straszewskiego, Franciszkańską, Grodzką na rynek. Na czele pochodu niesiono sztandar partyjny, za którym szła krakowska Rada robotnicza PPS. Za orkiestrą robotniczą z Podgórza, która grała po drodze marsze i „Pierwszą brygadę", szli w zwartych szeregach legioniści z transparentem, na którym widniał krzyż legionowy i

PORTRET MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.

Za legionistami postępowały w zwartych szeregach tysiączne rzesze robotników i robotnic wszystkich związków zawodowych. Imponująco wyglądała

GRUPA PRACOWNIKÓW TRAMWAJOWYCH,

murarzy, tytoniowych itd. Przy dźwiękach orkiestry robotniczej, która grała „Pierwszą brygadę" wkroczył pochód demonstracyjny pod pomnik Mickiewicza.

RYNEK PRZEDSTAWIAŁ SIĘ NIEZWYKLE.

Morze głów falowało, a nad wszystkimi u stóp pomnika Mickiewicza

ŁOMOTAŁY SZTANDARY PPS,

odsłaniając wysoko wzniesiony nad tłumem transparent z portretem marsz. Piłsudskiego.

Do zgromadzonych przemówił pierwszy tow. Kornicki, witając demonstracyjny wiec. W końcu zaznaczył mowca, że już

NA ROZKAZ MASZAŁKA PIŁSUDSKIEGO

jako głowy państwa, poczta nie strajkuje, aby ludność wiadomości otrzymywała od reszty Polski.

Następnie mówił tow. pos. Żuławski przedstawiając

ZWYCIĘSTWO IDEI ROBOTNICZEJ.

W czasie przemówienia tow. pos. Żuławskiego od strony ul. Florjańskiej nadciągnął

OLBRZYMI POCHÓD DEMONSTRACYJNY STRAJKUJĄCYCH KOLEJARZY

z tow. Mastkiem na czele. Przy dźwiękach orkiestry nadeszli kolejarze ze sztandarem przed pomnik Mickiewicza, **witani entuzjastycznie przez zebrane tłumy.**

Do przybyłych kolejarzy przemówił tow. pos. Żuławski, witając tę najsympatyczniejszą naszą organizację, która na każdy apel klasy robotniczej staje niezwłocznie w jej szeregach. W końcu mowca wzniósłszy okrzyk na cześć marszałka Piłsudskiego i PPS wezwał zebranych do rozejścia się.

Wśród śpiewu „Czerwonego Sztandaru" ruszyły grupy związków zawodowych ulicami miasta.

Strajk generalny w Krakowie

Strajk generalny przeszedł wszelkie oczekiwania. Praca na hasło PPS — wszędzie stanęła. — Trmawaje nie kursują, a w elektrowni, mimo, że miała iść stanęła — utrzymywany jest tylko ruch świąteczny. Kolej martwa, ani jeden pociąg nie przyszedł, ani nie wyszedł z Krakowa. **Nastrój w mieście poważny, znać, że robotnik krakowski świadomy ważności wielkiej chwili — spokojnie ale z** entuzjazmem strajkuje, aby dać przykład swojem **zachowaniem się w dojrzałości politycznej klasy robotniczej.**

Wielka manifestacja w Krakowie na zakończenie strajku

W sobotę koło godz. 5 popołudniu rozplakatowano na ulicach miasta ogłoszenie urzędowe wojewody Kowalikowskiego o przelaniu władzy prezydenta Rzeczypospolitej na ręce marszałka Sejmu Macieja Rataja. Przy obwieszczeniach stały tłumy publiczności. Wieczorem odbyło się przed Domem robotniczym olbrzymie zgromadzenie, na którem tow. poseł Żuławski z balkonu Domu robotniczego ogłosił za zakończony generalny strajk. Następnie ruszył pochód ze sztandarami ulicą Dunajewskiego, św. Anny, rynkiem, Sławkowską przed dom ZZK na ul. Warszawską, a następnie powrócił ul. Basztową na ul. Dunajewskiego, gdzie się rozwiązał.

Wyciąg z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

uchwalonej na Sejmie Ustawodawczym w Warszawie w dniu 17 marca 1921 r.

KTO ZASTĘPUJE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ?

Artykuł 40: Jeżeli prezydent Rzeczypospolitej nie może sprawować urzędu oraz w razie opróżnienia urzędu prezydenta Rzeczypospolitej wskutek śmierci, **zrzeczenia** się lub innej przyczyny, **zastępuje go marszałek Sejmu.**

KTO WYBIERA PREZYDENTA?

Z artykułu 41: W razie opróżnienia urzędu prezydenta Rzeczypospolitej, Sejm i Senat łączą się natychmiast na zaproszenie marszałka Sejmu i pod jego przewodnictwem, z samego prawa w Zgromadzenie Narodowe, celem wyboru prezydenta.

JAK SIĘ WYBIERA PREZYDENTA?

Z artykułu 39: Prezydenta Rzeczypospolitej wybierają na lat siedm **bezwzględną większością głosów Sejm i Senat, połączone w Zgromadzenie Narodowe.**

Śmiałość czy bezczelność?

Ostatnie wypadki wydobyły na jaw pewne objawy, które w normalnych czasach są zjawiskiem codziennem, w obecnych zaś nadzwyczajnych świadczą o niezwykłem zacietrzewieniu pewnych ludzi, którzy nie zdają sobie sprawy ze skutków swej śmiałości czy bezczelności.

Oto we czwartek w niektórych kościołach księża „pouczali" wiernych o wypadkach warszawskich w ten sposób, że szkalowali marszałka Piłsudskiego słowami naprawdę niegodnemi miejsca, w którem je wymawiano. Na cóż ci księża liczyli? Wiedzieli, że z obecnych nikt nie ośmieli się zaprotestować i wiedzieli też, że dotychczas wszystkie ich wybryki w kościele pozostawały bezkarne.

Drugi wypadek — to wystąpienie jednostki, której kwalifikacje moralne wynikają z jego czynu. W seminarjum nauczycielskiem męskiem w Krakowie prof. S. (nie wymieniamy nazwiska, aby mu oszczędzić wstydu), zrzucił portret Piłsudskiego ze ściany, łżąc go przytem słowami niezwykłemi w ustach pedagoga wobec uczniów.

Zdaje się, że te dwa przykłady z wielu innych nam znanych wystarczą dla osądzenia podobnego postępowania.

PRZEGLĄD LITERACKI

—o—

„PRZEGLĄD WSPÓŁCZESNY" wyszedł z druku zeszyt majowy „Przeglądu Współczesnego", — miesięcznika redagowanego przez prof. St. Wędkiewicza i zawiera następującą treść: Julian Krzyżanowski: „Prace literackie Aleksandra Brücknera"; Aleksander Bruckner: „Pierwotny erotyk polski"; V. Blasco Ibanez: „O sobie"; Adam Próchnik: „Kościuszko jako polityk i wódz" (II); Tadeusz Sinko: „St. Wyspiańskiego pytajniki na marginesie „Piśmiennictwa" Wilhelma Feldmana"; Jan St. Lewiński: „Kryzys europejski a przyszłość gospodarcza Polski"; Stanisław Wędkiewicz: „Dyktator", Przegląd miesięczny: „Życie umysłowe zagranicą" Włochy (Aurelio Palmieri), Baron Aleksander Meyendorff, prof. „King's College" w Londynie (Józef Czapski), Muzea w Londynie (Stanisława Sawicka), Regulowanie stosunków sowiecko-francuskich (Józef Frejlich). — Nowe wydawnictwa: Dzieła malarskie Wyspiańskiego (Tadeusz Szydłowski), Literaci o sobie (Franciszek Bielak), Nowy podręcznik ekonomji społecznej (Fab.), Literatura polskiego oświecenia (Franciszek Bielak).

Przebieg strajku generalnego

Manifestacje w Wieliczce

Wieliczka, 15 maja.

Na wieść o zdobyciu Belwederu i objęciu władzy w państwie przez Piłsudskiego wywiązała się wczoraj wieczorem **olbrzymia manifestacja** przed szybem „Daniłowicza". Przemawiał tow. Jagla, po czem pochód udał się na Rynek. Do pochodu przyłączyła się cała ludność Wieliczki. Na rynku przemawiał tow. Gazek. Wśród okrzyków na cześć Piłsudskiego i PPS pochód rozwiązano. **Strajk generalny w kopalniach soli rozpoczął się dziś rano.**

—o—

Wspaniała manifestacja w Bochni

Bochnia, 15 maja.

Dziś robotnicy bocheńscy i górnicy, solidaryzując się z akcją CKW, przystąpili jak jeden mąż do strajku. Kopalnia bocheńska od rana była nieczynną. Chcąc dać wyraz radości z powodu zajęcia Belwederu przez wojska marszałka Piłsudskiego, uformował się rano o godz. 6 i pół **pochód i ruszył** z okrzykiem „Precz z rządem Witosa", „Precz z Kiernikiem" przy dźwiękach muzyki salinarnej. Na czele niesiono portret marszałka Piłsudskiego. Pochód szedł przez rynek, ulicą 3 Maja, koło stacji kolejowej, ulicą Kościuszki, koło starostwa, ulicą Kazimierza Wielkiego, koło gimnazjum, ulicą Konarskiego do Domu robotniczego. Tutaj z balkonu do zgromadzonych około 2000 towarzyszów przemawiali tow. inż. górniczy Eugenjusz Podgórzec, Reguła i Michalik. Manifestację, która nadzwyczaj imponująco wypadła, zakończono okrzykiem na cześć PPS i marszałka Piłsudskiego.

—o—

Strajk i manifestacja w Tarnowie

Tarnów, 15 maja.

Dziś przedpołudniem odbyła się w Tarnowie manifestacja. Przed Domem robotniczym przemawiał tow. Kasper Ciołkosz i Szumski. Przez miasto przeszedł następnie pochód manifestacyjny ze sztandarami i z muzyką. **Nieprzeliczone tłumy wzięły** udział w karnych oddziałach. **Takiego pochodu jeszcze nigdy w Tarnowie nie było.** Entuzjazm panował **ogromny**. Na dworcu kolejowym przemówił tow. Żarek. W pochodzie brali udział kolejarze ze Sącza, Jasła i Podgórza, tj. ci, którzy nie mogli odjechać wskutek strajku. Popołudniu drużyny te odjechały.

Kolejarze tarnowscy donoszą: Tarnów murowany pod względem solidarności strajkowej. Dziś o 7 godzinie rano odgwizdały wszystkie w parze będące parowozy, następnie zjechały do remizy i życie zupełnie zamarło. Nie odeszły z Tarnowa pociągi osobowe na Nowy Sącz i Szczucin. Popołudniu o 4 uruchomiono tylko separatki we wszystkich kierunkach dla odwiezienia dzieci szkolnych i pracowników. Strajk trwa dalej.

Starostwo oraz garnizon wojskowy otrzymał polecenie podporządkowania się rozkazom Piłsudskiego.

—o—

Strajk w Rzeszowie

Rzeszów, 15 maja.

W piątek o 12 w południe stanęły warsztaty kolejowe. Kolejarze samorzutnie ruszyli z portretem Józefa Piłsudskiego na czele pochodem przez miasto, gdzie przyłączyli się do pochodu robotnicy miejscy. Potężny pochód z Czerwonym Sztandarem przeszedł ulicami miasta, wywierając olbrzymie wrażenie. Przy stacji kolejowej przemówił do zgromadzonych tow. Krwawicz. Masy robotnicze całego miasta zgromadziły się o 6 wieczór na placu budowlanym, gdzie przemówił tow. Rak oraz tow. Krwawicz. Wkońcu uchwalono odpowiednią rezolucję, poczem odśpiewano Czerwony Sztandar i Pierwszą Brygadę.

W sobotę o godzinie 9 rano odbyło się wielkie zgromadzenie kolejarzy na placu budowlanym kolejowym, gdzie przemawiali tow. Rak, Krwawicz, Korwala i Stanisz.

—o—

Strajk w Gliniku Marjampolskim

Glinik Marjampolski, 15 maja

Strajk generalny w Gliniku Marjampolskim **w całej pełni**. Olbrzymie zgromadzenie robotnicze uchwaliło rezolucję za rządem robotniczo-chłopskim. Przemawiał tow. Sum. Nastrój strajkujących znakomity.

Strejk generalny w Krośnie

Krosno, 16 maja (tel. wł. Nap.). Wczoraj o 12 w poł. przysyła tu wiadomość o zarządzonym przez CKW strajku generalnym. Natychmiast zwołano konferencję partyjną, która odbyła się o 6 wieczór. Konferencja uchwaliła rozpoczęcie strajku dziś o 8 rano. **W myśl tej uchwały stanęły wszystkie fabryki, wszystkie kopalnie nafty, huta szkła itd.** Strajk jest bez luki. Na dziś w południe zwołane wielkie zgromadzenie.

Manifestacje w Skawinie

Skawina, 15 maja.

Dziś odbyło się tutaj olbrzymie zgromadzenie. Rano stanęły wszystkie fabryki i robotnicy uszykowawszy pochód z czerwonemi sztandarami wyszli naprzeciw przybywającego z Krakowa referenta tow. Szymańskiego. Po przybyciu tegoż udano się na rynek. Referowali tow. Szymański i Hofman. Wiec zakończono okrzykami na cześć PPS, marszałka Piłsudskiego i rządu robotniczo-chłopskiego. Stworzono straż porządkową celem utrzymania spokoju w mieście i na fabrykach.

Manifestacje w Oświęcimiu

Oświęcim, 15 maja.

Dzisiaj odbyła się olbrzymia manifestacja robotnicza w Oświęcimiu. Obecnych parę tysięcy osób. **Masowo przybyli kolejarze i górnicy z Brzeszcza i Przeciszowa. Dwie muzyki robotnicze.** Przemawiał tow. Pająk z Białej i paru innych towarzyszów.

Wszelkie próby awantur faszystowskich — gdyby wybuchły — robotnicy socjalistyczni Oświęcimia zlikwidują.

Zwycięstwo wyborcze PPS. w Wieliczce

Wieliczka, 15 maja. (Tel. wł. „Naprzodu"). We czwartek odbyły się w Wieliczce wybory do Rady miejskiej z IV koła, których skrutynium ukończono w sobotę wieczór. **Wynik wyborów jest wielkiem zwycięstwem PPS, która na 12 mandatów uzyskała 11 mandatów.**

Z listy PPS zostali wybrani: 1) Okoński Jan 961 gł., 2) Jasiński Piotr 921 gł., 3) Żelazko Karol 897 gł., 4) Bajorkowa Marja 858 gł., 5) Mattak Michał 857 gł., 6) Jedynak Józef 847 gł., 7) Lepiarski Jan 676 gł., 8) Cebula Julian 659 gł., 9) Gamoń Jan 654 gł., 10) Guzik Józef 650 gł., 11) Stachura Karol 646 gł.

Jeden mandat uzyskali chadecy. Wybrany ks. Stanisław Hałatek 840 gł.

—ooo—

Niejasna sytuacja w Anglji

Sytuacja w Anglji po przerwaniu strajku generalnego jest całkiem niejasna. Strajk powszechny został przerwany, ale nastąpiła zwłoka w podejmowaniu pracy zdające się wykazywać, że jest w tem coś więcej niż zwykłe ociąganie się po strajku. Związki zawodowe przyjęły propozycje pojednawcze, wypracowany przez przewodniczącego komisji węglowej Herberta Samuela. Przyjęły te propozycje w przekonaniu, że pośrednik umocowany jest przez rząd do robienia propozycji. Obecnie jednak rząd oświadcza, widocznie w celu osłabienia danych przyrzeczeń, że propozycjami temi nie jest oficjalnie związany. Równocześnie rząd oświadcza, że nie ma siły do zmuszenia pracodawców do przyjęcia warunków (głównie chodzi o przyjęcie strajkujących). Pracodawcy zachowują się prowokująco, grając rolę zwycięzców, chcących zmusić powracających do pracy robotników do przyjęcia niższych płac, a nawet do zgody na zakaz należenia do organizacji.

Te wymuszenia wywołują wśród robotników wielkie wzburzenie. Grozi niebezpieczeństwo, że złamanie słowa i wymuszenie zamienią zakończoną w honorowy sposób walkę w nową walkę rozpaczy przeciw zdradzieckiemu napadowi.

* * *

Londyn, 15 maja (PAT). Rokowania między przedstawicielami towarzystw kolei podziemnych, omnibusów i tramwaji a przedstawicielami związków zawodowych funkcjonarjuszów tych towarzystw doprowadziły do **porozumienia**. Jest nadzieja, iż komunikacja będzie dziś zupełnie normalnie przeprowadzona.

Kolejarze i dokowcy strajkują dalej

Londyn, 15 maja (PAT). Związki zawodowe rozkazały kolejarzom i robotnikom dokowym **kontynuowanie strajku** aż do czasu osiągnięcia zupełnego porozumienia w sprawie zatrudnienia wszystkich robotników. Przedstawiciele górników odbyli z Baldwinem naradę w sprawie zlikwidowania konfliktu w górnictwie. **Nie osiągnięto jednak żadnych wyników.** Dziś rano odbył się dalszy ciąg **rokowań**.

Dalsze utrudnienia w komunikacji

Paryż, 15 maja (PAT). Pomimo ukończenia strajku generalnego w Anglji, komunikacja między Paryżem a Londynem nie została jeszcze podjęta normalnie. Francuskie towarzystwa kolejowe obradują z przedstawicielami angielskich kolejarzy. Przypuszcza się, że uda się im dojść do porozumienia.

Ostateczny powrót do pracy

Londyn, 15 maja (PAT). Według ostatnich wiadomości **prawie już we wszystkich gałęziach strajkujący powracają do pracy.** Premjer Baldwin zwrócił się wczoraj wieczorem do przedstawicieli właścicieli kopalń i górników z nowemi propozycjami. Propozycje te przewidują w drodze ustawodawczej odpowiednie ustawy, któreby realizowały znane zlecenia królewskiej komisji węglowej, oraz wznowiły subsydja rządowe dla kopalń finansowo słabych aż do wysokości 3 miljonów funtów szterling. oraz utworzenie **komisji mieszanej z niezawisłym przewodniczącym na czele** dla rozwiązania sprawy redukcji minimum płac zarobkowych. Rokowania, mające na celu zlikwidowanie strajku w dzielnicach londyńskich i prowincjach, zostały odroczone. Układ, na mocy którego został **zlikwidowany strajk kolejowy, przewiduje przyjęcie kolejarzy z powrotem do służby** z uwzględnieniem zapotrzebowania i interesów towarzystw kolejowych, które sobie zastrzegły prawo poszukiwania na strajkujących oraz na innych osobach winnych strajku zwrotu poniesionych przez towarzystwa kolejowe. strat Trade Uniony zobowiązały się powstrzymać się na przyszłość od zarządzeń strajku bez przeprowadzenia uprzednich rokowań z towarzystwami kolejowemi.

RÓŻNE SK[illegible]KU

Londyn, 15 maja (PAT). W większości wielkich miast tramwaje, koleje podziemne i au[illegible]usy kursują normalnie. Ograniczenia w spożyciu węgla w przemyśle oraz na potrzeby przy[illegible]istnieją w dalszym ciągu. W dniu wczorajszym pewien sprzedaw[illegible] został skazany na 100 funtów szt[illegible]dawanie większej ilości węgla od ustalonej dla każdego gospodar[illegible]domow[illegible]

Londyn, 15 maja (PAT). Związek przedsiębiorców przemysłowych komunikuje, że wobec nieznacznych zapasów węgla przemysł nie może przyjąć wszystkich byłych pracowników, którzy zwrócili się o pracę po zakończeniu strajku. Wielka ilość przedsiębiorstw przemysłu mechanicznego będzie zmuszona do przetrwania pracy, o ile nie nastąpi w najbliższym czasie poprawa w górnictwie.

O Amudsenie zaginął słuch

Alaska, 15 maja (PAT). Dotychczas niema żadnych wiadomości o statku powietrznym „Norge", jakkolwiek rząd kanadyjski wydał wczoraj zarządzenie wszystkim stacjom radjowym, by bacznie czuwały w celu odebrania emisyj nadawanych przez statek. Według przypuszczeń zaburzenia atmosferyczne nie pozwoliły na odebranie wiadomości przesłanych drogą radjową przez statek „Norge".

Nowy rząd

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu")

Warszawa, 15 maja.

Godzina 9 wieczorem. Pos. Bartel przedstawił o godzinie 8'30 wieczorem do podpisania p. Ratajowi pełniącemu prowizorycznie funkcje prezydenta Rzeczypospolitej następującą listę gabinetu:

prezydjum i koleje: **dr. Kazimierz Bartel,**
sprawy zagraniczne: **August Zaleski,**
sprawy wewnętrzne: **generał Młodzianowski,**
sprawy wojskowe: **marszałek J. Piłsudski,**
skarb: **Czechowicz,** dyr. dep. w min. skarbu,
sprawiedliwość: **prof. Makowski,**
przemysł i handel: **Hipolit Gliwic,**
oświecenie: **Mikułowski — Pomorski,**
rolnictwo: **dr. Raczyński,**
praca i opieka społeczna: **dyr. departamentu Jurkiewicz,**
roboty publiczne: **dr. Broniewski.**
reformy rolne: **Bobuszewicz.**

Gabinet p. Bartla jest **gabinetem poza parlamentarnym.**

Dekrety nominacyjne zostały przez p. Rataja podpisane.

Stronnictwo chłopskie zgodne z PPS i Wyzwoleniem

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu")

Warszawa, 15 maja.

Klub parlamentarny stronnictwa chłopskiego powziął następującą uchwałę:

Po odniesionem zwycięstwie nad rządem Wojciechowskiego i Witosa, który to rząd był **uosobieniem reakcji, łamania prawa i przekupstw** i prowadził państwo **do ostatecznej klęski** — niezbędne jest dla gruntownej i szybkiej naprawy stosunków w Polsce

1) aby **marszałek Piłsudski objął natychmiast** stanowisko prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

2) **aby powołał bezzwłocznie rząd chłopsko-robotniczy,**

3) **Sejm i Senat powinny być natychmiast rozwiązane a nowe wybory** przeprowadzone w najkrótszym czasie,

4) **Walka z korupcją i grabieżą grosza publicznego** powinna być przeprowadzona z całą **bezwzględnością** przy stosowaniu względem winnych najsurowszych **kar oraz konfiskaty majątków prywatnych, zdobytych drogą kradzieży i nadużyć.**

Rząd, który nie zobowiąże się do zrealizowania wyżej wymienionych postulatów, **nie znajdzie poparcia w klubie Stronnictwa chłopskiego.**

Faszyzm gotuje się do kontrofensywy

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu")

Warszawa, 15 maja.

Endecja przygotowuje się **do generalnej kontrofensywy,** wybierając jako termin **dzień zwołania Zgromadzenia Narodowego.**

W komunikacie, który endecja wydała, znajdujemy ślady tych przygotowań, których realizacja znajduje się w rękach **bojowych grup endeckich.**

Komunikat Związku Ludowo-Narodowego brzmi: „Wskutek dokonanego zamachu stanu, prezydent Rzeczypospolitej Stanisław Wojciechowski zrzekł się władzy najwyższej. Równocześnie ustąpił powołany przez niego rząd prawowity. Władza prezydenta, zgodnie z konstytucją, przeszła w ręce marszałka Sejmu Rataja, który tworzy rząd tymczasowy i zwołuje Zgromadzenie Narodowe dla wyboru prezydenta Rzeczypospolitej.

Będzie zadaniem Zgromadzenia Narodowego przez wybór prezydenta zapoczątkować budowę **podstaw praworządności i porządku.** Związek Ludowo Narodowy nie przyjmuje żadnego udziału w **tworzeniu rządu tymczasowego.** Całą odpowiedzialność za polityczne i gospodarcze następstwa **zamachu stanu spadnie na tych,którzy go dokonali"**

Sfery endeckie, przygotowując się do kontrakcji przeciw marszałkowi Piłsudskiemu, rozpuszczają szereg pogłosek, których celem jest **sianie popłochu i niepokoju w społeczeństwie,** a przedewszystkiem **wywołanie nienawiści ku wojskom** marszałka Piłsudskiego.

PIŁSUDSKI NIKOGO NIE ROZSTRZELAŁ

Sfery poselskie endecji celowo rozpuszczają wiadomości o tem, **że zostało wymordowanych pięciu generałów,** między innymi gen. Zagórski, generał Rozwadowski i ich kamraci.

Jest to całkowicie nieprawdą. Rozwadowski i Zagórski znajdują się **pod strażą.**

Poza tem endecy rozpuszczają wiadomość, że rzekomo **w cytadeli gromadnie rozstrzeliwani** są zwolennicy Związku Ludowo-Narodowego i faszyzmu. **Jest to całkowita nieprawda.** Po skończonej bitwie **absolutnie nikt nie zginął.** Żadnych wyroków śmierci **nikt nie wykonywał.** Wszyscy internowani **mają być zwolnieni** po zapanowaniu normalnych zupełnie stosunków.

Witos znienawidzony przez lud warszawski

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu")

Warszawa, 15 maja.

Godzina 9 wieczorem.

Wojska marszałka Piłsudskiego, które zajęły Wilanówek, w głównej swej sile odeszły do **Warszawy. W Wilanówku** pozostała tylko eskorta, — która **ma strzec bezpieczeństwa p. Witosa** i z nadejściem zmierzchu **przeprowadzić go w bezpieczne miejsce,** chroniąc go **przed wzburzeniem tłumu,** który wszystką odpowiedzialność za trzechdniową bitwę składa na p. Witosa.

POZNAŃCZYCY WRACAJĄ DO DOMU

Według informacyj, które nadeszły, wojska poznańskie, które szły na Warszawę, **uznały fakt dokonany** zrzeczenia się prezydentury przez Wojciechowskiego, oraz ustąpienia rządu Witosa. Wojska te otrzymały podobno rozkaz **powrotu do Poznania.**

DOWBÓR MUŚNICKI BUNTUJE SIĘ

Według pogłosek obiegających w Sejmie, generał w stanie spoczynku **Dowbór Muśnicki** oraz jego adherenci nie uznają stanu faktycznego, lecz **gromadzą wojska,** złożone zarówno z oddziałów regularnych jak i z ochotników. **Część tych wojsk maszeruje w kierunku Warszawy.**

Podwyższenie cen mięsa, wędlin i chleba

Wczoraj w południe odbyło się w magistracie krakowskim posiedzenie komisji cennikowej, na której uchwalono następujące ceny:

Chleb za 1 kg. jasnego 54 gr (dotąd 50 gr.), za 1 kg. ciemnego 44 gr., bułka gładka 5 dkg. 5 gr. (dotąd 4 gr.), wiedeńska 4 dkg. 5 gr.

Mięso: 1 kg. wołowego I klasy z dokładką 2'20 zł., II klasy 2 zł., III 1'80 zł. Bez dokładki o 20% drożej. Cielęcina 1 kg. 1'80 zł.

Wędliny: szynka za 1 kg. krajanej 5'60 zł. (dotąd 5 zł.), kiełbasa 3 zł., słonina 3'40 zł. (dotąd 2'80 zł.), sadło 3'80 zł. (dotąd 3'20 zł.), szmalec 4'20 zł. (dotąd 3'80 zł.).

—ooo—

Żałosny koniec „Gońca Krakowskiego"

Na podstawie prawomocnego wyroku zastępca prawny p. Henryka Królikowskiego, wydawcy „Centrosportu" adwokat Dr. Br. Feller polecił przeprowadzenie egzekucji przeciw „Gońcowi Krakowskiemu". **Zajęto następujące ruchomości: 6 biurek, 1 maszynę do pisania, 2 szafy, 1 półkę. Rzeczy te zostaną przewiezione do hali licytacyjnej.**

—ooo—

Deklaracja p. Bartla

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu")

Warszawa, 15 maja

O godzinie 8'45 wieczorem p. Bartel przybył do klubu sprawozdawców sejmowych i złożył następującą deklarację:

„Rząd mój powołany jest do zlikwidowania wytworzonej sytuacji, ma zapewnić spokój i powrót do normalnej pracy. Rząd mój trwać będzie do wyboru prezydenta Rzeczypospolitej przez Zgromadzenie Narodowe, które będzie zwołane w najbliższym czasie. Rząd staje na stanowisku konstytucyjnem".

Po złożeniu powyższej deklaracji p. Bartel przedstawił skład swego gabinetu, poczem udał się do ministerstwa kolei celem uruchomienia ruchu pociągów potrzebnych dla odtransportowania wojsk ze stolicy.

OŚWIADCZENIE P. RATAJA

Bezpośrednio po tem przybył do klubu sprawozdawców p. Rataj i oświadczył co następuje:

„Znana jest panom sytuacja, którą zastałem, obejmując o godzinie 3 w nocy zastępczo funkcje prezydenta Rzeczypospolitej. Będę uważał za swój obowiązek kierować sytuację na normalne prawne tory. **Z konieczności musiałem się liczyć z odziedziczoną sytuacją,** mam głębokie przekonanie, że wszystkie czynniki dołożą starań, by przeprowadzić pacyfikację stosunków".

TERMIN ZGROMADZENIA NARODOWEGO

Jak się Wasz korespondent dowiaduje Zgromadzenie Narodowe zostanie zwołane w ciągu siedmiu dni.

Prowokują!

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu")

Oświęcim, 15 maja.

Dziś wieczorem major Haberling z 73 pułku piechoty bez porozumienia z władzami cywilnemi kazał rozlepić w mieście **odezwy b. prezydenta Wojciechowskiego i gen. Malczewskiego. Bezczelna** ta prowokacja w chwili, kiedy dawno **już runął i** Wojciechowski i Witos, oburzyła ludność **miasta,** która odezwy **zdarła i** zaprotestowała u starosty przeciw zuchwalstwu majora. Starosta zajął stanowisko poprawne.

GENERAŁ HRABIA SZEPTYCKI

Dzisiaj przez Oświęcim przejeżdżał w drodze z Katowic do Krakowa **generał Szeptycki.** Krążą pogłoski, że z Katowic chcą faszyści opanować dworzec kolejowy i telefony w Oświęcimiu.

—ooo—

PRAWICA USIŁUJE SIAĆ PANIKĘ

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu")

Gilnik Marjampolski, 15 maja

Dzisiaj rozpuszczano na Podkarpaciu wiadomości o **zamordowaniu Piłsudskiego.** Robotnicy **nie dali** posłuchu tym celowo szerzonym wiadomościom.

TELEGRAMY

WYBORY NA LITWIE

Kowno, 15 maja (PAT). Wyniki **wyborów** do Sejmu litewskiego przedstawiają się, **jak następuje:** ludowcy uzyskali **24 mandaty, socjaldemokraci 14,** chrześcijańska demokracja 14, **związek włościański 10,** Darbo-federacja 5, **narodowcy 3, Ukininka 1, Polacy 4,** żydzi 3, **Niemcy 1, Klajpedzianie 5.**

Kowno, 15 maja (PAT). Na Litwie **pojawiły się** odezwy faszystowskie grożące **zamachem stanu** na wypadek, gdyby blok rządowy nie **uzyskał** większości przy wyborach do Sejmu.

—ooo—

TWORZENIE NOWEGO RZĄDU W NIEMCZECH

Berlin, 15 maja (PAT). Minister Reichswehry Gessler oświadczył prezydentowi Rzeszy, że misję swoją uważa za skończoną.

Berlin, 15 maja (PAT). W ciągu dnia dzisiejszego burmistrz miasta Kolonji Adenauer (centrowiec) otrzymał od prezydenta Rzeszy misję utworzenia gabinetu. Adenauer może liczyć na poparcie ze strony socjaldemokratów, wobec czego prawdopodobnie jeszcze dziś a najdalej jutro będzie mógł utworzyć nowy gabinet. Gabinet będzie miał tesamą strukturę parlamentarną i polityczną, co poprzedni, z wyjątkiem urzędu kanclerskiego oraz teki sprawiedliwości.

KRONIKA

Kraków, 16 maja.

SPRZEDAŻ REKWIZYTÓW POŻARNYCH I DO CZYSZCZENIA MIASTA. Wskutek przeprowadzonej automobilizacji, gmina miasta Krakowa posiada do pozbycia cały szereg rekwizytów służących do czyszczenia miasta oraz rekwizytów pożarniczych, obsługiwanych dotychczas przez zaprzęgi konne, jak np. beczkowozy do kropienia ulic, szczotki maszynowe konne, wozy robocze, uprząż, jeden park służący do wywozu nieczystości kloacznych systemu Talarda, złożony z jednej maszyny parowej, jednego wozu rekwizytowego i 3 beczkowozów, jedną sikawkę parową, dwie sikawki czterokołowe, jedna drabina mechaniczna, beczkowozy pożarnicze, jeden wóz osobowy rekwizytowy i t. p.

Wszelkich informacji w sprawie sprzedaży tych rekwizytów udziela kierownik Zakładu czyszczenia miasta, względnie Komenda miejskiej straży pożarnej.

ODCZYT CEZAREGO JELLENTY p. t. „Melpomena na rozstajnych drogach“ odbędzie się dzisiaj w niedzielę w Kollegjum wykładów naukowych o godz. 7 wiecz.

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś i jutro „Św. Joanna“ Shawa, grana dotąd stale z nadzwyczajnem powodzeniem. Dziś popołudniu ostatnie w tym sezonie powtórzenie komedji Rączkowskiego „Polityka i miłość“. We wtorek premjera ostatniej sztuki Romain Rollanda „Gra miłości i śmierci“. Teatr krakowski, po Berlinie i Wiedniu trzeci z rzędu, wprowadza na scenę ten potężny dramat, jeden z cyklu, w którym poeta postanowił zobrazować wieczno trwałą treść rewolucji francuskiej. Treścią sztuki są nie zewnętrzne zdarzenia historyczne, lecz tragiczne przejścia dusz ludzkich wplecionych w koło przeznaczeń dziejowych. Historyczne postacie Louveta, Zofji de Condorcet i genjalnego encyklopedysty Lavoisiera pod zmienionemi nazwiskami zmagają się tu w miłosnym konflikcie, aby zdobyć wolność wewnętrzną drogą przezwyciężenia życia. Te trzy główne figury odtworzą pp. Jaroszewska, Brydziński i Socha.

TEATR NOWOŚCI. Dziś w niedzielę o godzinie 4-ej popoł. poraz ostatni „Pan naczelnik, to ja“ po cenach zniżonych. O godz. 8 wieczór „Jak trudno być żydem“ Szaloma Alejchema, z Krajewską, Zbuckim, Brandtem, Biliżanką, Kostrzewskim, Rychterem w rolach głównych. W przerwach artystyczny jazz-band.

ZRZESZENIE ARTYSTÓW W BAGATELI gra dziś w niedzielę wieczór sztukę Perzyńskiego „Szczęście Frania“. W przygotowaniu tragedja w 5 obrazach Andrejewa pt. „Historja siedmiu powieszonych“, niegrana dotychczas na żadnej scenie polskiej w tłómaczeniu J. Silbigera.

PRZEDSTAWIENIA HABIMY W BAGATELI. — Dnia 19 bm. „Habima“ da kilka przedstawień przed wyjazdem do Czechosłowacji. Odegrane zostaną sztuki „Sen Jakóba“, „Golem“, „Żyd wieczny tułacz“ i „Potop“. Bilety na wszystkie przedstawienia do nabycia w kasie Bagateli.

Z SALI SĄDOWEJ

Kraków, 16 maja.

ZBRODNIA W CEGIELNI W PŁASZOWIE

Wczoraj rozpoczęła się w krak. sądzie okr. karnym przed ławą przysięgłych dwudniowa rozprawa przeciw St. Zielińskiemu i Janowi Piwowarczykowi, oskarżonym o dokonanie potrójnego morderstwa w cegielni Reinera w Płaszowie. Jak wiadomo w grudniu u. r. dokonano napadu rabunkowego na mieszkanie kasjerki cegielni śp. Porębskiej Olgi, przyczem bandyci zamordowali ją, oraz nadbiegłych z pomocą sąsiadów, a ciężko poranili syna Porębskiej. Wczorajszą rozprawę po przesłuchaniu oskarżonych odroczono do poniedziałku dla dokonania wizji lokalnej na miejscu zbrodni. Przewodniczy rozprawie sso. dr. Kaczmarski, wotują sso. Buratowski i sso. Warchałowski, oskarża prok. dr. Michałowski, bronią adw. dr. Apte, i adw. dr. Kohane.

WYDZIAŁ KRAKOWSKIEJ RADY ROBOTNICZEJ PPS zbierze się w niedzielę 16 bm. o godz. 10 rano. Obecność wszystkich konieczna.

Sekretarjat.

Wydawca: Emil Haecker. — Redaktor odpowiedzialny: Marjan Porczak. — Drukarnia Ludowa w Krakowie, ulica Dunajewskiego 5 (tel. 1310).